

Marcin Karabin

SIECI DRENARSKIE W REALIZACJI INWESTYCJI BUDOWLANYCH

DRAINAGE NETWORK SYSTEMS IN REALIZATION OF BUILDING INVESTMENTS

Streszczenie

W artykule przedstawiono problematykę sieci drenarskiej w realizacji inwestycji budowlanych. Kwestią, która wymaga szczególnej uwagi jest uwzględnienie informacji o sieci drenarskiej na etapie projektowania inwestycji budowlanej i uzyskiwania pozwolenia na budowę, tak aby podczas jej realizacji nie nastąpiło jej zniszczenie, które może mieć nieodwracalne skutki (zalana działka, którą trudno przywrócić do stanu wyjściowego). Problematyka ta została przedstawiona od strony teoretycznej (analiza uregulowań prawnych) oraz praktycznej (analiza dokumentacji wybranych inwestycji realizowanych m.in. na terenie gminy Stare Babice w powiecie Warszawskim Zachodnim).

Słowa kluczowe: sieć drenarska, inwestycja budowlana, mapa sytuacyjno-wysokościowa do celów projektowych

Summary

In article there is shown problems concerned drainage network system in realization of building process. The most important issue is an information about drainage system in the moment of design of building and getting a building permits. It will allow to avoid destruction of this network during a building process. The result of such destroy may have irrepalable effects (flooded parcel with no possibilities of restoring it to initial stage). In article there is shown both analysis of legal regulations concerned those problems and analysis of documentation of chosen buildings' processes realized on the territory of commune Stare Babice in Warsaw's West district.

Key words: *drainage network, building invesment, maps for designing process*

WSTĘP

Sieć drenarska może być bardzo „problematicznym elementem”, który należy uwzględnić w realizacji inwestycji budowlanych, związanych z budową sieci infrastruktury technicznej podziemnej oraz budynków. Posiadanie informacji o istnieniu w terenie urządzeń tego typu pozwala na uniknięcie w przypadku ich kolizji z realizowanymi obiektami ich zniszczenia. Ma to ogromne znaczenie ze względu na duże koszty usuwania takich awarii (przerwanie sieci drenarskiej), a także ze względu na fakt, że w wielu przypadkach bardzo trudne jest przywrócenie terenu do stanu z przed przerwania sieci drenarskiej lub jest to wręcz niemożliwe. Uczestnikiem procesu budowlanego najbardziej narażonym na konsekwencje związane z takimi sytuacjami (ewentualne roszczenia odszkodowawcze) jest geodeta przygotowujący dokumentację geodezyjną i kartograficzną potrzebną do realizacji inwestycji budowlanej.

CEL I ZAKRES BADAŃ

Artykuł ma na celu przedstawienie problematyki uwzględnienia informacji na temat sieci drenarskiej w toku przygotowywania dokumentacji projektowej i procesu uzyskania pozwolenia na budowę w świetle aktualnie obowiązujących uregulowań prawnych. Problematyka ta zostanie przedstawiona od strony teoretycznej (analiza uregulowań prawnych) oraz praktycznej (analiza dokumentacji wybranych inwestycji realizowanych m.in. na terenie gminy Stare Babice w powiecie Warszawskim Zachodnim).

EWIDENCJONOWANIE URZĄDZEŃ MELIORACYJNYCH W TYM SIECI DRENARSKIEJ I OBOWIĄZKI ICH UTRZYMANIA NA PRZYKŁADZIE GMINY STARE BABICE Z POWIATU WARSZAWSKIEGO ZACHODNIEGO

Gmina Stare Babice z powiatu Warszawskiego Zachodniego jest jedną z gmin sąsiadujących bezpośrednio z miastem Warszawa (od strony zachodniej). Stanowi ona swoistą sypialnię Warszawy, bowiem ze względu na jej bliskość położenia i dodatkowe bezpośrednie sąsiedztwo z Kampinoskim Parkiem Narodowym jest atrakcyjnym miejscem na osiedlanie się w niej mieszkańców posiadających zatrudnienie w Warszawie. Te czynniki wpływają na dużą liczbę inwestycji budowlanych prowadzonych na terenie gminy, związanych z realizacją budownictwa mieszkaniowego jednorodzinne oraz towarzyszącej mu infrastruktury technicznej.

Sieć drenarska zgodnie z art. 73 ustawy z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne sklasyfikowana jest do urządzeń melioracji wodnych szczegółowych. Wykonywanie tego typu urządzeń należy stosownie do zapisów art. 74 ww ustawy do

właściciele gruntów, jednakże w szczególnych przypadkach mogą one też być wykonywane na koszt Skarbu Państwa.

Zgodnie z art. 77 ust. 1 ww ustawy utrzymywanie urządzeń melioracji wodnych szczegółowych należy do zainteresowanych właścicieli gruntów, a jeżeli urządzenia te są objęte działalnością spółki wodnej – do tej spółki.

W 1965 roku założono w Starych Babicach właśnie tego typu spółkę tj. obecną Gminną Spółkę Wodną „Babice”, która obejmuje swoim działaniem teren gminy Stare Babice z wyłączeniem jedynie wsi: Kwirynów, Mariew, Buda i Blizne Jasińskiego. Celem spółki jest utrzymywanie i eksploatacja urządzeń melioracyjnych, sieci drenarskiej, przepustów i rowów odprowadzających wodę dla zapewnienia racjonalnej gospodarki wodą na użytkach rolnych oraz zapobieganie zanieczyszczeniom wód powierzchniowych. Patrz. <http://www.babice-stare.waw.pl/woda.php?op=2&go=1> [dostęp 19.01.2012].

Stosownie do przywołanych powyżej zapisów, spółka ta w ramach utrzymania urządzeń melioracyjnych zajmuje się także usuwaniem awarii z nimi związanych (przerwanie drenów itp.). Jak podano na internetowej stronie Gminnej Spółki Wodnej „Babice” <http://www.babice-stare.waw.pl> [dostęp 19.01.2012] w roku 2008 były usunięte cztery awarie na kwotę ponad 55 tys. złotych. W 2009 roku miały miejsce awarie we wsich: Stare Babice (ul. Mizikowskiego), Lipków, Wierzbin i Wojcieszyn (od strony Królowej Marysieńki). W sumie usunięto sześć awarii drenarskich na kwotę ponad 53 tys. złotych. W roku 2010 awarie drenarskie miały miejsce w następujących wsiach: Wierzbin, Zielonki Parcele, Borzęcin Mały (dwie awarie), Borzęcin Duży (osiem awarii), Latchorzew. Koszty usunięcia 14 awarii drenarskich opiewały na kwotę ponad 65 tys. zł. Jak z kolei wynika z danych dotyczących działań w roku 2011 zgłoszonych było do usunięcia 29 awarii, a budżet na ten cel opiewał na 150 tys. złotych. Wynika z tego, że roczne koszty usuwania takich awarii są znaczne. Pozostaje postawić pytanie, dlaczego awarie takie mają miejsce oraz na ile dostępna jest dla zwykłego obywatela czy też inwestora informacja związana z istnieniem sieci drenarskiej i jaka jest forma udostępniania takich informacji.

Ustawa z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne w art. 70 ust 3 zobowiązuje marszałka województwa do prowadzenia ewidencji wód publicznych stanowiących własność Skarbu Państwa istotnych dla regulacji stosunków wodnych na potrzeby rolnictwa, służących polepszeniu zdolności produkcyjnej gleby i ułatwieniu jej uprawy oraz urządzeń melioracji wodnych, do których zalicza się także sieć drenarską.

Ewidencję urządzeń wodno-melioracyjnych dla omawianego terenu prowadzi Wojewódzki Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych (w artykule będzie stosowany skrót WZMiUW) w Warszawie – Inspektorat w Grodzisku Mazowieckim, który jest Wojewódzką Samorządową Jednostką Organizacyjną utworzoną Uchwałą nr VIII/27/99 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 29 marca 1999 roku i działa w oparciu o Statut nadany Uchwałą nr 116/06 Sejmiku Woje-

wództwa Mazowieckiego z dnia 3 lipca 2006 roku patrz. <http://www.warszawa.wzmiuw.gov.pl/prawo.html> [dostęp 19.01.2012].

Jak wynika z informacji uzyskanych z Inspektoratu WZMiUW w Grodzisku Mazowieckim – obejmuje on swym działaniem powiaty: Warszawski Zachodni, Pruszkowski, Żyrardowski i Grodziski. Na terenach tych powiatów znajduje się 50 tysięcy ha zmeliorowanych gruntów. W samej Gminie Stare Babice znajduje się 2118ha gruntów zmeliorowanych, z czego zdrenowanych jest 1969ha. Przez teren gminy przebiega 81,4km otwartych rowów melioracyjnych.

Ewidencja ta prowadzona jest zgodnie z przepisami Rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 grudnia 2004r. w sprawie sposobu prowadzenia ewidencji wód, urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów. Zgodnie z §2 ww rozporządzenia, ewidencję tą prowadzi się z wykorzystaniem kopii map przeglądowych w skali 1:25 000 z zaznaczonymi: wodami, kanałami, wałami przeciwpowodziowymi, stacjami pomp, granicami systemów melioracyjnych stanowiących zamkniętą całość techniczną (przykład takiej mapy zamieszczono w dalszej części opracowania).

Ewidencja ta obejmuje także kopie map sytuacyjnych w skali 1:5 000 lub 1:2 000, a w razie konieczności w innej dostępnej skali, z zaznaczonymi elementami uwidocznionymi na mapach przeglądowych, a także między innymi rurociągami stałymi i zbieraczami drenarskimi, których symbolika określona jest w załączniku 8 i 9 do ww. rozporządzenia. §2 ww. rozporządzenia umożliwia prowadzenie tej ewidencji w formie elektronicznej, a §3 narzuca sposób prowadzenia w układzie obrębów ewidencyjnych (przykład takiej mapy zamieszczono w dalszej części opracowania).

Inspektorat WZMiUW w Grodzisku Mazowieckim posiada mapy w formie analogowej oraz pliki zeskanowanych map, jednak nie udostępnia ich w formie cyfrowej.

PROBLEM DOTYCZĄCY UWZGLĘDNIENIA INFORMACJI O PRZEBIEGU SIECI DRENARSKIEJ W PROJEKCIE BUDOWLANYM

Mapa sytuacyjno-wysokościowa do celów projektowych

Mapa sytuacyjno-wysokościowa do celów projektowych stanowi dokument na którym sporządzany jest projekt zagospodarowania działki, jak również projekt sieci uzbrojenia terenu przedkładany do uzgodnienia w zespole uzgadniania dokumentacji projektowej danego starostwa. Treść mapy sytuacyjno-wysokościowej precyzuje rozporządzenie Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 21 lutego 1995r. w sprawie rodzaju i zakresu opracowań geodezyjno-kartograficznych oraz czynności geodezyjnych obowiązujących w budownictwie. Zgodnie z §6 ww rozporządzenia treść mapy do celów projektowych, poza elementami stanowiącymi treść mapy zasadniczej łącznie z granica-

mi władania (własności) nieruchomości (działek), powinna zawierać: opracowane geodezyjnie linie rozgraniczające tereny o różnym przeznaczeniu, linie zabudowy oraz osie ulic, dróg itp., jeżeli zostały ustalone w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego lub w decyzji o ustaleniu warunków zabudowy i zagospodarowania terenu, usytuowanie zieleni wysokiej ze wskazaniem pomników przyrody, usytuowanie innych obiektów i szczegółów wskazanych przez projektanta, zgodnie z celem wykonywanej pracy.

Zatem sieć drenarska nie będzie stanowić treści takiej mapy, bowiem nie wchodzi ona w zakres treści mapy zasadniczej. Jedynym przypadkiem kiedy wejdzie w skład treści takiej mapy będzie sytuacja kiedy projektant wskaże geodecie ten element jako niezbędny. Obowiązujące od 22 grudnia 2011 r. rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie standardów technicznych wykonywania geodezyjnych pomiarów sytuacyjnych i wysokościowych oraz opracowywania i przekazywania wyników tych pomiarów do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego poszerzyło treść mapy do celów projektowych o zasięg służebności gruntowych, ale wciąż nie wprowadziło do jej treści sieci drenarskiej, dopuszczając jej fakultatywne umieszczenie stosownie do zapisów §80 ust 3.

Wynika stąd, że sieć drenarska nie będzie treścią mapy sytuacyjno-wysokościowej do celów projektowych. Ze względu na materiał, z którego wykonana jest ta sieć (rury ceramiczne) nie będzie mogła ona być wykryta aparaturą. Jak pisze Stryjecki [1978], drenaże ceramiczne były powszechnym i prawie jedynym materiałem stosowanym w drenażu. Opisuje on sposoby odszukiwania sieci drenarskiej. Przy odnajdowaniu tras sączków i zbieraczy dużą pomocą są szpile stalowe, które wbija się w ziemię w miejscach z widocznymi oznakami charakteryzującymi lokalizację rurociągów. Są nimi: wloty, studzienki oraz miejsca wybijania wód gruntowych, wymywania gleby, odmiennego zabarwienia roślin uprawnych i rozwój chwastów, zwłaszcza skrzypu polnego, szczawiu, ostu i podbiału. W przypadku nie wykrycia drenów w wyniku szpilowania, należy przeorać teren i sprawdzać szpilami „dno głębokiej bruzdy”.

Zatem ze względu na opisane wyżej trudności w zlokalizowaniu drenażu, przebieg rurociągów drenarskich pojawić się może na mapie do celów projektowych w praktyce jedynie na podstawie materiałów branżowych. Z doświadczenia autora, będącego geodetą uprawnionym i świadczącym usługi geodezyjne z tego zakresu wynika, że uzupełnianie mapy sytuacyjno-wysokościowej do celów projektowych takimi elementami nie jest ogólnie praktykowane. Istnieją inne mechanizmy, pozwalające uniknąć „kolizji” z tymi urządzeniami przy realizacji inwestycji, które opisano w dalszej części opracowania.

Informacja o tych urządzeniach jest istotna, bowiem znajdują się one na głębokościach na których obecnie układa się sieci wodociągowe, kanalizacyjne, bądź też posadawia ławy fundamentowe budynków. Jak podaje bowiem Stryjecki [1978], głębokości drenowania w zależności od sposobu użytkowania terenu

wynosiły dla łąk i pastwisk 70-90cm, pól i warzywników 80-100cm, a dla sadów i chmielników 110-150cm. Maksymalne natomiast głębokości drenowania w zależności od warunków glebowych nie przekraczały: dla gleb lekkich 100cm, gleb średnich 150cm, a dla gleb ciężkich 130cm.

Projekt zagospodarowania terenu

Zgodnie z art. 18 ust 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane do obowiązków inwestora należy zorganizowanie procesu budowy, z uwzględnieniem zawartych w przepisach zasad bezpieczeństwa i ochrony zdrowia, a w szczególności zapewnienie opracowania projektu budowlanego i stosownie do potrzeb innych projektów. Z kolei art. 20 ust 1 pkt 2 stanowi, że do podstawowych obowiązków projektanta należy uzyskanie wymaganych opinii, uzgodnień i sprawdzeń rozwiązań projektowych w zakresie wynikającym z przepisów. Obowiązek ten wynika także z art. 32 ust 1 pkt 2, który stanowi, że pozwolenie na budowę lub rozbiórkę obiektu budowlanego może być wydane po uprzednim uzyskaniu przez inwestora, wymaganych przepisami szczególnymi, pozwoleń, uzgodnień lub opinii innych organów.

Powstaje w tym miejscu pytanie, skoro WZMiUW nie udostępnia map z ewidencji urządzeń wodno-melioracyjnych w formie cyfrowej, skąd inwestor ma wiedzieć czy urządzenia te występują na jego działce i czy są w kolizji z projektowanymi obiektami budowlanymi?

W takiej sytuacji, gdy informacja ta nie jest ogólnie dostępna należy albo za każdym razem występować z zapytaniem w tej sprawie do WZMiUW, albo posiadać odpowiedni mechanizm w procedurze wydawania pozwoleń na budowę, który spowoduje, że gdy takie zagrożenie kolizji występuje inwestor zostanie o tym poinformowany i będzie musiał uzyskać odpowiednie uzgodnienie od WZMiUW.

Wystąpić mogą w tym miejscu dwa stany faktyczne, związane z istnieniem lub brakiem miejscowego planu zagospodarowania terenu. Druga z sytuacji czyli brak miejscowego planu zagospodarowania terenu, wymusi na inwestorze uzyskanie decyzji o warunkach zabudowy. Art. 60 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym nakazuje poprzedzenie wydania takiej decyzji uzgodnieniami z organami wymienionymi w art. 53 ust. 4 i uzyskania uzgodnień lub decyzji wymaganych przepisami odrębnymi. W przywołanym art. 53 ust 4 w punkcie 6 wymienione są organy właściwe w sprawach ochrony gruntów rolnych i leśnych oraz melioracji wodnych w odniesieniu do gruntów, wykorzystywanych na cele rolne i leśne w rozumieniu przepisów o gospodarce nieruchomościami. Zatem każdy projekt decyzji o warunkach zabudowy wymaga uzgodnienia z WZMiUW, który w formie postanowienia nakłada lub też nie obowiązek umieszczenia w treści decyzji o warunkach zabudowy zapisu zobowiązującego inwestora do ustalenia z WZMiUW lokalizacji rurociągów drenarskich w miejscu planowanej inwestycji. Rocznie

Inspektorat WZMiUW w Grodzisku Mazowieckim wydaje około 2000 takich postanowień, w ślad za którymi inwestorzy mając już wydaną decyzję o warunkach zabudowy – dokonują z WZMiUW szczegółowych uzgodnień.

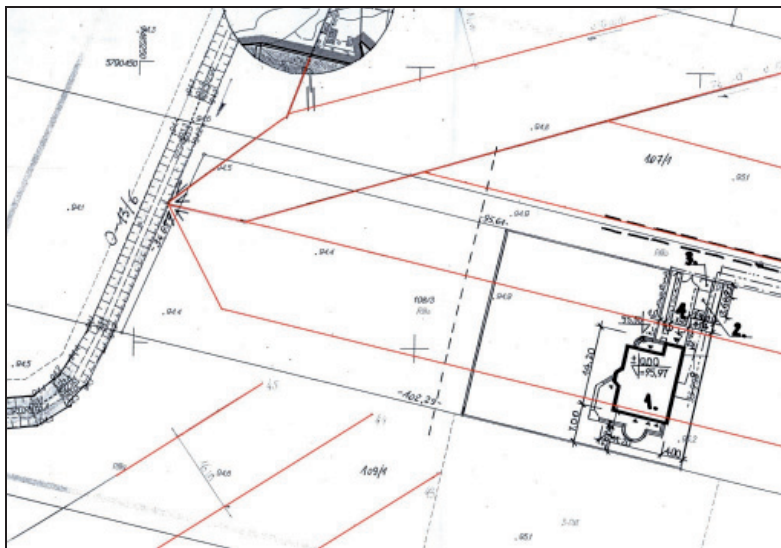
W przypadku istnienia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uzgodnienia z WZMiUW dotyczące istnienia czy też nie na danym terenie omawianych urządzeń odbywają się podczas procedury uchwalania planu. Zwykle zasięg drenażu wnoszony jest do części graficznej planu i oznaczany np.. MN/d („MN” oznacza strefę zabudowy mieszkaniowej, „d” teren zdrenowany). Zatem z wypisu i wyrysu z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego powinien wynikać fakt, że działka inwestora z planowaną inwestycją – należy do terenów zmeliorowanych. Wyegzekwowanie w tym przypadku uzgodnienia szczegółowego z WZMiUW zależy od skrupulatności organu wydającego decyzję pozwolenia na budowę, który mając taki zapis w załączonym do wniosku o wydanie pozwolenia na budowę wypisie i wyrysie z miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego powinien żądać od inwestora takiego uzgodnienia.

Uzgodnienie lokalizacji rurociągów drenarskich z WZMiUW, które autor nazwał szczegółowym odbywa się poprzez złożenie wniosku w sprawie zaopiniowania projektu zagospodarowania działki (najczęściej na tym etapie, znając już szczegóły dotyczące rozmieszczenia na działce planowanej zabudowy). WZMiUW na załączonej do wniosku kopii mapy sytuacyjno-wysokościowej do celów projektowych wykorzystanej do sporządzenia projektu zagospodarowania działki, na podstawie materiałów kartograficznych ewidencji urządzeń wodnomelioracyjnych, a także projektu szczegółowego melioracji wrysowuje orientacyjną trasę rurociągów drenarskich. Trasa ta ma charakter orientacyjny bowiem urządzenia te nie były inwentaryzowane, a jedynie istnieją w projektach zawarte w operatach wykonawczych, zwanych kolaudacyjnymi. Szczegółowo zagadnienia dotyczące projektowania i zakresu prac wykonawczych, w tym sporządzania odpowiedniej dokumentacji w trakcie realizacji drenażu opisuje Stryjewski [1978].

Kopia ta wraz z odpowiednim pismem przekazywana jest inwestorowi. W piśmie informuje się inwestora o możliwości przebudowy lub likwidacji sieci drenów w trybie ustawy Prawo wodne, które nakłada obowiązek uzyskania pozwolenia wodno prawnego. Rocznie Inspektorat w Grodzisku Mazowieckim wydaje około 2000 tego typu uzgodnień.

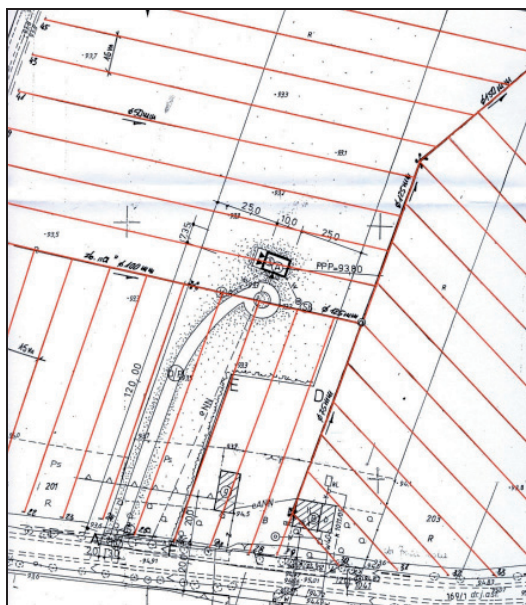
Wydanie pozwolenia wodno prawnego leży w gestii właściwego starostwa, a w przypadku przebudowy sieci projekt podlega dodatkowo uzgonieniu w WZMiUW. Po tych działaniach inwestor zobowiązany jest przekazać dokumentację potrzebną do zaktualizowania ewidencji urządzeń melioracyjnych.

Poniżej zamieszczono dwa przykłady części kartograficznej uzgodnień przebiegu rurociągów drenarskich z WZMiUW.

Źródło: Inspektorat WZMiUW w Grodzisku Mazowieckim.

Rysunek 1. Uzgodnienie projektu zagospodarowania działki z wniesionym na czerwono przebiegiem rurociągów drenarskich zadania inwestycyjnego „Płochocin II cz. II – Umiaśtów”

Źródło: Inspektorat WZMiUW w Grodzisku Mazowieckim.

Rysunek 2. Uzgodnienie projektu zagospodarowania działki z wniesionym na czerwono przebiegiem rurociągów drenarskich zadania inwestycyjnego „Piorunów IV – Boża Wola”

Jak pokazują powyższe mapy, różny może być stopień „zagęszczenia” urządzeń drenarskich. O ile w pierwszym przypadku planowana budowa koliduje z dwoma sączkami o średnicy 50mm, to w drugim przypadku są to cztery sączki o średnicy 50mm i jeden o średnicy 125mm. Ze względu na planowane zagospodarowanie terenu należy dokonać likwidacji lub przebudowy wszystkich sączków w granicach zmienianego zagospodarowania działki – nie tylko kolidującego z budynkiem. Sieć ta, bowiem zakładana w latach siedemdziesiątych dla celów rolniczych nie spełnia obecnych wymogów technicznych stawianych drenażom odwadniającym działki i obiekty budowlane.

Uzgodnienie/koordynacja dokumentacji projektowej urządzeń infrastruktury podziemnej

Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 2 kwietnia 2001r. w sprawie geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu oraz zespołów uzgadniania dokumentacji projektowej nakłada w §8 na inwestora obowiązek uzgodnienia usytuowania projektowanych sieci uzbrojenia terenu, którego dokonuje się po uprzednim zbadaniu bezkolizyjności usytuowania projektowanych sieci uzbrojenia terenu z już istniejącymi i projektowanymi innymi przewodami i urządzeniami, z obiektami budowlanymi, znakami geodezyjnymi, grawimetrycznymi i magnetycznymi, zielenią wysoką, pomnikami przyrody, a także po zbadaniu ustaleń miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Zgodnie z nowym brzmieniem ustawy z dnia 17 maja 1989r. Prawo geodezyjne i kartograficzne stosować powinno się termin koordynacja usytuowania projektowanych sieci uzbrojenia terenu, jednakże do tej pory nie wydano w tej sprawie przepisów wykonawczych, które powinny zastąpić wyżej powołane rozporządzenie z 2001r.

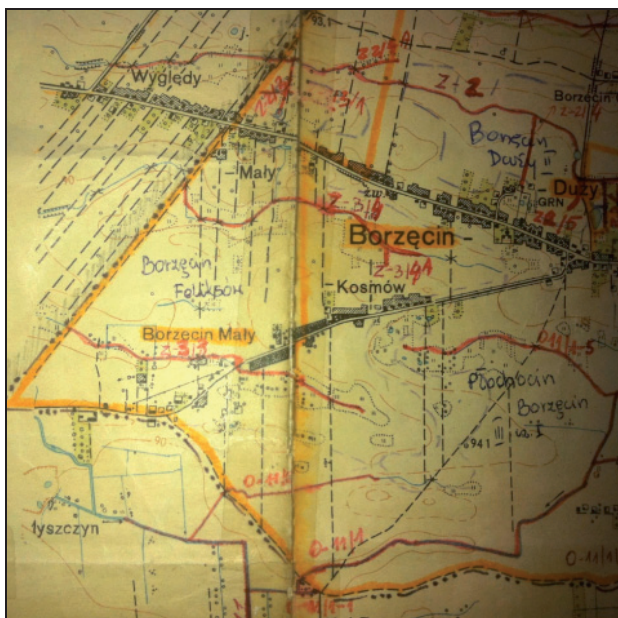
Stosownie do §20 ww rozporządzenia uzgodnienie to odbywa się na posiedzeniu zespołu w skład którego wchodzi: przewodniczący (pracownik starostwa powiatowego, posiadający odpowiednie uprawnienia zawodowe w dziedzinie geodezji i kartografii) oraz członkowie (pracownicy organów administracji architektoniczno-budowlanej, nadzoru budowlanego oraz zarządów dróg podległych staroście). W posiedzeniach zespołu biorą udział, w charakterze konsultantów z zakresu informacji zgromadzonej w ewidencji branżowej sieci uzbrojenia terenu - przedstawiciele jednostek prowadzących tę ewidencję oraz przedstawiciele innych, niż podległe staroście, zarządów dróg publicznych, jeżeli urządzenie ma być umieszczone w pasie drogowym drogi publicznej należącej do innego, niż podległy staroście.

Niestety nie jest wprost sprecyzowane, że w gronie konsultantów znaleźć ma się przedstawiciel WZMiUW, bowiem urządzenia melioracyjne nie mieszczą się w kategorii uzbrojenia terenu. Jak wynika z informacji przekazanych przez Inspektorat WZMiUW w Grodzisku Mazowieckim – trzy z czterech „obsługiwanych” powiatów zapraszają przedstawiciela urzędu na posiedzenia zespołów uzgadniania dokumentacji projektowej (wyjątek stanowi Powiat Warszawski Zachodni).

Rolą pracownika WZMiUW na takim posiedzeniu jest na podstawie map z ewidencji urządzeń melioracyjnych stwierdzenie czy dane zadanie wymaga uzgodnienia szczegółowego z WZMiUW. Konieczność taka jest wpisywana w opinii w sprawie uzgodnienia dokumentacji projektowej, przez co inwestor w pewnym sensie zmuszony jest do złożenia wniosku w sprawie zaopiniowania trasy projektowanej sieci z WZMiUW w zakresie występowania ewentualnych kolizji z siecią drenarską. W badanym przypadku mimo nieobecności pracownika WZMiUW jako konsultanta na posiedzeniu zespołu do spraw uzgadniania dokumentacji projektowej, uwaga taka na prośbę geodety uprawnionego wykonującego mapę sytuacyjno-wysokościową do celów projektowych po stwierdzeniu w trakcie wywiadu terenowego występowania sieci drenarskiej (na terenie opracowania znajdowała się studnia melioracyjna) – została w treści opinii w sprawie uzgodnienia dokumentacji projektowej wpisana.

W ślad za tym inwestor niejako zmuszony był złożyć wniosek do WZMiUW o uzgodnienie lokalizacji rurociągów drenarskich na terenie projektowanej inwestycji.

Poniżej zamieszczono fragmenty map stanowiących część kartograficzną ewidencji urządzeń wodno-melioracyjnych dla omawianego terenu prowadzonej przez Inspektorat WZMiUW w Grodzisku Mazowieckim.

Źródło: Inspektorat WZMiUW w Grodzisku Mazowieckim

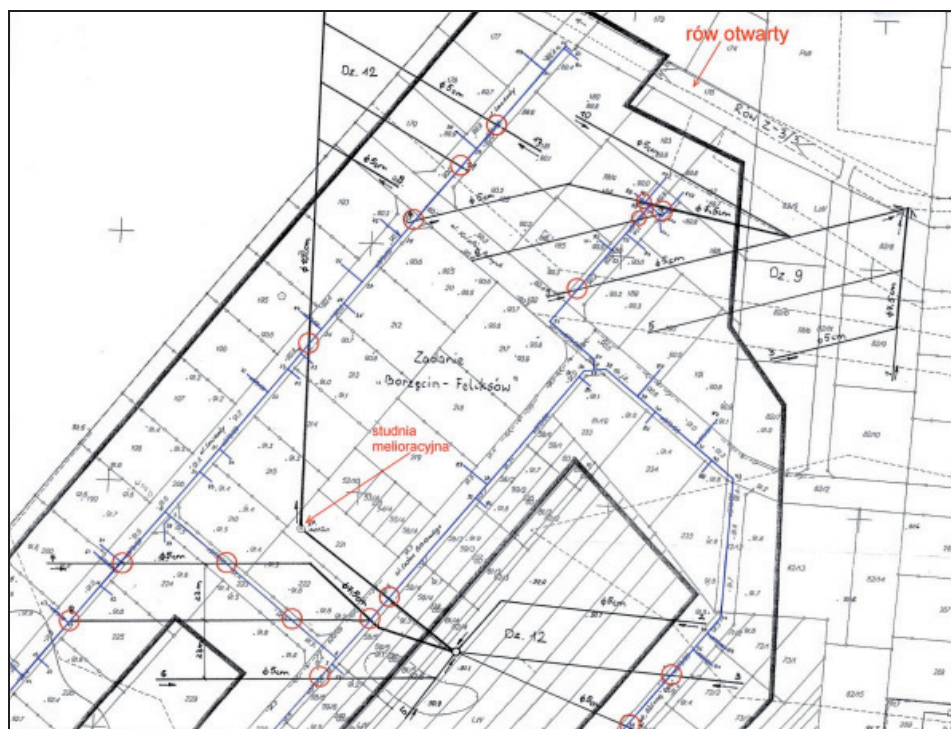
Rysunek 3. Część kartograficzna ewidencji wód, urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów – mapa przeglądowa w skali 1:25 000 oraz mapa ewidencyjna w skali 1:2000

Źródło: Inspektorat WZMiUW w Grodzisku Mazowieckim.

Rysunek 4. Część kartograficzna ewidencji wód, urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów – mapa ewidencyjna w skali 1:2000

Poniżej zamieszczono przedłożoną do uzgodnienia mapę sytuacyjno-wysokościową do celów projektowych z trasą projektowanego wodociągu (uzgodniona w ZUDP powiatu Warszawskiego Zachodniego), na której Inspektorat WZMiUW w Grodzisku Mazowieckim wniósł orientacyjną trasę rurociągów drenarskich oraz zaznaczył miejsca kolizji projektowanego wodociągu z rurociągami drenarskimi.

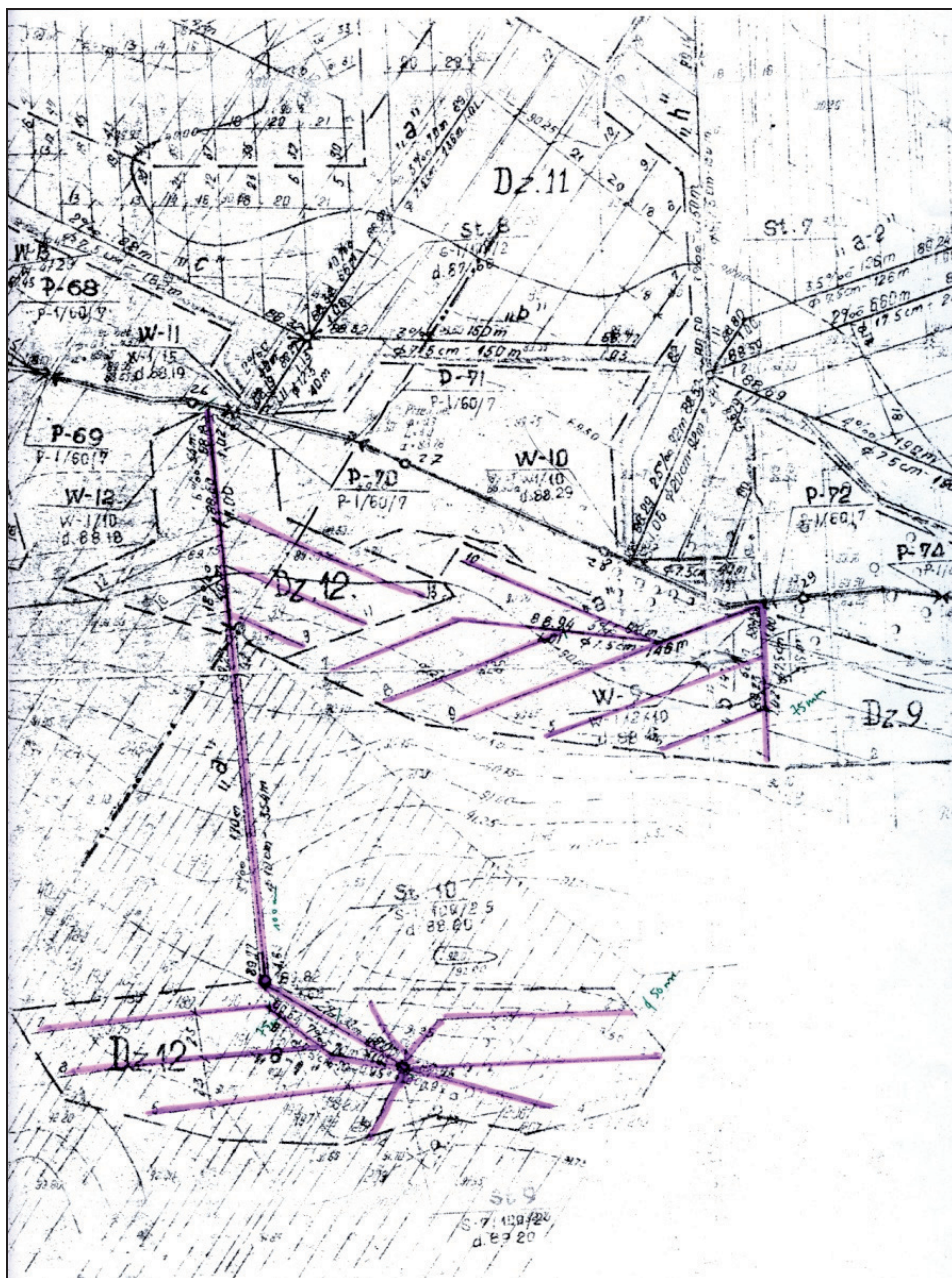

Źródło: badania własne.

Rysunek 5. Mapa sytuacyjno-wysokościowa do celów projektowych z uzgodnioną trasą projektowanego wodociągu w ZUD – po uzgodnieniu miejsc kolizji z siecią drenarską w Inspektoracie WZMiUW w Grodzisku Mazowieckim

Oczywiście, porównując ustalenia dotyczące przebiegu sieci drenarskiej zamieszczone na powyższej mapie z mapą ewidencji melioracji wodnych, można stwierdzić, że uzgodnienie to jest bardziej szczegółowe. Wynika to z faktu, że po stwierdzeniu potencjalnej kolizji na podstawie mapy ewidencji melioracji w skali 1:2000 (kolorem brązowym zaszafrutowany był teren zmeliorowany; rys. 4), pracownik przygotowujący takie uzgodnienie opiera się na projekcie szczegółowym melioracji z opartu kołaudacyjnego. Przykład części kartograficznej takiego projektu dla obszaru na którym znajdowała się omawiana inwestycja, zamieszczono poniżej.

Rysunek 6. Projekt melioracji – Zadanie „Borzęcin Feliksów” z operatu kołaudacyjnego. W kolorze różowym zaznaczone sącki drenarskie kolidujące z planowaną inwestycją

WNIOSKI

Jak widać z dokonanej analizy, opracowania kartograficzne szczegółowe dotyczące sieci drenarskiej tj. część kartograficzna ewidencji wód, urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów w postaci mapy ewidencyjnej w skali 1:2000 (rys. 4) oraz projekt melioracji (rys. 6) opierają się na mapach ewidencyjnych (katastralnych). Zatem nie ma przeszkód i wręcz ułatwione jest zadanie zintegrowania tych danych z danymi z zasobu geodezyjnego i kartograficznego. W Powiecie Warszawskim Zachodnim dla badanej gminy integracją dotychczas objęto m.in. następujące zbiory danych kartograficznych: mapę ewidencyjną, mapę zasadniczą, mapę glebowo-rolniczą, ortofotomapy. Jak widać z tego przeglądu nie ma technicznych ograniczeń aby włączyć także materiały kartograficzne dotyczące sieci drenarskiej i udostępniać je za pośrednictwem Internetu, tak jak pozostałe materiały. Służy do tego program iGeoMap firmy Geo-System z Warszawy, przeznaczony do publikacji danych przestrzennych na stronach internetowych (w tym przypadku na stronie <http://www.podgik.pwz.pl>). Szerszy dostęp (a taki poprzez system iGeoMap jest zapewniony) do informacji także o tych urządzeniach, ograniczyłby liczbę „awarii дренаżu” również w przypadkach innych niż realizacja urządzeń infrastruktury technicznej i budynków.

W odniesieniu do procedur prawnych dotyczących uzyskiwania pozwolenia na budowę oraz realizacji urządzeń infrastruktury technicznej należy je nieznacznie zmodyfikować. Należałoby rozważyć dwa warianty. W wariantcie pierwszym pracownik WZMiUW powinien być obligatoryjnie obecny przy każdym uzgodnieniu usytuowania sieci uzbrojenia terenu i wskazywać na konieczność dokonania uzgodnień szczegółowych projektu w WZMiUW. W drugim wariantcie pracownik WZMiUW nie brałby udziału w posiedzeniach ZUD, ale w opinii dotyczącej uzgadniania dokumentacji projektowej należałoby wskazywać na konieczność dokonania uzgodnień szczegółowych projektu w WZMiUW. Aby było to możliwe bez konieczności udziału pracownika WZMiUW w posiedzeniach Zespołu ds. uzgadniania dokumentacji projektowej – starostwo musiałoby posiadać szczegółowe informacje na temat obszarów objętych drenażem (albo materiały z ewidencji urządzeń wodno-melioracyjnych, albo części graficzne planów miejscowych). Taka informacja byłaby dostępna jeśli zrealizowany zostałby proces, o którym autor pisał powyżej, czyli zintegrowania materiałów kartograficznych dotyczących sieci drenarskiej (z ewidencji urządzeń wodno-melioracyjnych) z materiałami wchodzącymi w skład powiatowego zasobu geodezyjno-kartograficznego. W obydwu wariantach dotychczasowe kompetencje WZMiUW zostałyby zachowane, ale w wariantcie drugim ograniczyłyby się tylko do dokonywania uzgodnień szczegółowych w przypadkach, kiedy rzeczywiście jest to konieczne.

BIBLIOGRAFIA

- Rozporządzenie Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 30 grudnia 2004r. w sprawie sposobu prowadzenia ewidencji wód, urządzeń melioracji wodnych oraz zmeliorowanych gruntów (Dz.U. z 2005r. nr 7 poz. 55),
- Rozporządzenie Ministra Gospodarki Przestrzennej i Budownictwa z dnia 21 lutego 1995 r. w sprawie rodzaju i zakresu opracowań geodezyjno-kartograficznych oraz czynności geodezyjnych obowiązujących w budownictwie (Dz.U. z 1995r. nr 25 poz. 133),
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 9 listopada 2011 r. w sprawie standardów technicznych wykonywania geodezyjnych pomiarów sytuacyjnych i wysokościowych oraz opracowywania i przekazywania wyników tych pomiarów do państwowego zasobu geodezyjnego i kartograficznego (Dz.U. z 2011r. nr 263 poz. 1572),
- Rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 2 kwietnia 2001r. w sprawie geodezyjnej ewidencji sieci uzbrojenia terenu oraz zespołów uzgadniania dokumentacji projektowej (Dz.U. z 2001r. nr 38 poz. 455),
- Stryjewski F. *Drenowanie*. Państwowe Wydawnictwo Naukowe, Warszawa 1978, s
- Ustawa z dnia 7 lipca 1994r. Prawo budowlane (Dz.U. z 2010r. nr 243 poz. 1623 – z późn. zmianami),
- Ustawa z dnia 18 lipca 2001r. Prawo wodne (Dz.U. z 2005r. nr 239 poz. 2019 – z późn. zmianami),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2003r. nr 80 poz. 717 – z późn. zmianami),
- Ustawa z dnia 17 maja 1989r. Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz.U. z 2010r. nr 193 poz. 1287 – z późn. zmianami).

Dr inż. Marcin Karabin
Zakład Katastru i Gospodarki Nieruchomościami
Wydział Geodezji i Kartografii
Politechnika Warszawska
ul. Plac Politechniki 1
00-661 Warszawa
tel. 0-608-402-505
e-mail: M.Karabin@interia.pl